

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

ABONAMENTUL:

Pe un an: 25 lei

Cont nr. 45.10.4.09.2

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român,
Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM

— serviciul export-import presă — Calea Griviței
nr. 64—66, P.O.B. 2001 telex 011226 — București.

24 ianuarie 1859-1977

Se împlinesc, în 24 ianuarie 1977, 118 ani de la Unirea Principatelor Române, treaptă de seamă în urcșul de afirmare a poporului român, eveniment pe care, asemenea altora acestuia, îl evocăm de fiecare dată cu dragoste și recunoștință pentru cei ce l-au înfăptuit.

Pe toți acești vrednici înaintași ai noștri „îi vom respecta și ne vom mindri totdeauna cu ei” — cum potrivit arăta Președintele Republicii noastre, Domnul Nicolae Ceaușescu, într-o cuvântare rostită în vara anului care s-a scurs — „cu toți cei care au știut să țină sus steagul luptei pentru neatinare, pentru independență, cu toți cei care au luptat ca poporul român să fie stăpân pe destinele sale”.

Cunoaștem contextul sau împrejurările în care s-a realizat actul din 1859, important de reținut fiind faptul cu Unirea Principatelor Române a reprezentat un act firesc, a însemnat încununarea unor năzuințe străvechi, a însemnat expresia voinței obștei celei mari a poporului român.

„Moldovenii au aceeași limbă, obiceiuri, religie ca și cei din Muntenia, se deosebesc întru puțin numai prin îmbrăcăminte” — scria în sec. XVI marele umanist de origine română din Transilvania, Nicolae Olahul. Aceștia dară mai sus pomeniți, și în toată lumea cu nume nemuritoriu vestiți români... sînt moșii și strămoșii noștri a moldovenilor, muntenilor, ardelenilor, precum și numele cel de moșie ne arată (români chemîndu-ne) și limba cea părintească (care din romaniană sau lătimească iaste) — scria în 1717 Dimitrie Cantemir. Asemenea altor cronicari dinaintea sa, stolnicul Constantin Cantacuzino acum aproape trei veacuri scria și el: „Însă rumâni înțeleg nu numai ceaștia de aici (din Muntenia n.n.), ce și din Ardeal, cari încă și mai neoași sînt și moldoveni și toți cîți într-altă parte să află și au această limbă... tot unii sînt. Ce dacă pe aceștia, cum zic, tot români îi ținem, că toți aceștia dintr-o fîntînă au izvorit și cură”.

Avînd în vedere realități ca cele mai sus arătate și, desigur, încă multe altele, înfăptuirea unității de stat a tuturor românilor devenea, așadar, o necesitate categorică, împotriva căreia nu i se mai putea sta, ceea ce anticipa și Costache Negruzzi în preajma anului 1859, cînd spunea: „Ca deputat strig la Camera noastră, ca filolog scriu articulele, ca român sfătuiesc și propovăduiesc Unirea, fără care bine nu vom mai vedea.”

În ceea ce privește aprecierea, de către oameni cu inimi patriotice din acel timp, a importanței momentului, precum și sprijinul pe care Biserica noastră l-a dat Unirii din 1859, semnificative sînt cuvîntările pururea pomenitului mitropolit al Moldovei și Sucevei Sofronie Miculescu, rostite la deschiderea divanului Ad-hoc, al cărui președinte era, și la alegerea domnitorului Alexandru Ioan Cuza.

La deschiderea divanului Ad-hoc acest vrednic de pomenire mitropolit spunea între altele: „Deci iubitorilor! De la toți ni se cere acum de a avea cea mai mare luare-amînte în vorbirile noastre, ca și în lucrările noastre, și cea mai adîncă cumpătare și înțelepciune în rostirea dorințelor noastre: căci, acestea, precum se știe, vor fi temelia fericirii viitoare a țării întregi și a fiecărui în parte.

Acum a sosit timpul ca fiecare să ne arătăm cu faptele, nu numai cu vorbele; cît ne iubim nația noastră cea cu un renume așa de antic și așa de frumos; cît prețuim țara ce ne-a dat toată ființa noastră și cît ținem la canoanele și religia părinților noștri, și la Biserica... care de la originea sa combate împreună cu fiii săi, cu nația sa, asupra oricărei împilări.

(Continuare în pag. 4)

Continuitatea daco-romană și creștinismul strămoșilor noștri

Populația traco-getă de altă dată purta și denumiri specifice de „geți, carpi, daci” și alte denumiri, dar își păstra unitatea de limbă și de etnicitate, ca „poporul geto-dac” din „spațiul dacic”. Nu se constată nici o „fărămițare tribală” a statului dacic, ci dimpotrivă toate constatările converg faptic spre existența unei culturi pandacice unitare. Totodată se asocia și conștiința unității de credință religioasă, legată, în ultima vreme înainte de cucerirea romană, de zeul Zamolxis.

Stăpînitorii romani, care nu l-au primit pe Zamolxe în panteonul lor cu zei învinși, au adus însă în panteonul din Dacia traiană, pe lângă credința în Jupiter Dolichenus, și prezența zeităților orientale, ca Cybele, Serapis și Isis, Mithras, Atergatis, Turmasgadis și Cavalerii danubieni, care nu se bucurau de respectul dacilor învinși. În schimb, monumentul de la Galați, din sec. IV, de caracter funerar, poate fi atribuit unui sacerdot zamolxian, trecut însă la creștinism și decedat martir, ca și cei „patru Sfinți” din necropola de la Niculițel.

Domnia romană, de la care au rămas sute de inscripții (vezi „Inscripțiile Daciei Romane”, Ediția Academiei R. S. România, 1975), a oferit o romanizare oficială, care ducea la comunitatea în limbă, la dezvoltarea unitară etnică daco-romană și totodată la stabilitate populară. De fapt, însă procesul de romanizare a populației autohtone în Dacia a început încă din sec. I după Hristos, cum o confirmă descoperirile arheologice recente de la Ocnița, jud. Vîlcea, care aduc numiri scrise cu litere latine: REB, MARK și BUR (care indică un BUR-ebista, BUR-idava etc.) și altele. Această unitate și continuitate s-a păstrat și după încetarea stăpînirii romane directe, după 275, cînd au fost dislocate armatele romane, între dacii liberi din regiunea Maramureșului și Crișanei, carpii din Moldova și Bucovina, și geții din Scitia dobrogeană și Țara Românească.

Unitatea s-a întărit pe timpul împăratului Constantin cel Mare (— 337), care s-a supranumit „Restitutor Daciarum”.

Permanența aceasta unitară este confirmată și după plecarea trupelor romane din Dacia traiană, prin „statornicia conștiinței populare de trăire în vatra strămoșească”, adică în mediul rural; de continuitate în folclorul strămoșesc și a tehniciții populare; cu nedeile organizate pe vîrfuri de dealuri și cu ocazia „urcării oilor la munte”; cu păstrarea numirilor geografice vechi de munți și ape, precum Carpați, Tisa, Mureș, Olt, Prut și altele; cu menținerea numirilor etnobotanice de plante (ca alacul), care contribuiau la întărirea rădăcinii viguroase a romanității, a cărei durată se estimează a fi fost de aproape patru secole. Conștiința unității și a continuității era astfel o permanență evident trăită. Argumentarea amplă se află la Gh. Ștefan, Formarea poporului român și a limbii sale, București 1973; Const. C. Giurescu, Formarea poporului român, Craiova 1973; Const. C. Giurescu — Dinu Giurescu, Istoria Românilor, vol. 1, București 1975; Oct. Toropu, Romanitatea tîrzie și strămoșii în Dacia traiană, 1976.

O contribuție esențială la întărirea conștiinței unității populare dacice a adus-o încreștinarea și credința în „unul Dumnezeu în Sf. Treime” și în „Mîntuitorul Iisus Hristos, care este un Domn, cu o credință și un Botez”. Apoi caracterul latin al Creștinismului strămoșilor noștri, răspîndit pe întregul teritoriu al vechii Dacii, a contribuit la împreunarea unității etnice cu unitatea religioasă. La aceasta și-a adus aportul și permanența legătură între creștinii daco-romani și centrul Orto-

doxiei de la Constantinopolul patriarhal ecumenic, prin mijlocirea episcopiei și apoi a Mitropoliei de la Tomis-Constanța, constatată pentru anii 304—821. Dobrogea oferă chiar 31 urme de basilici paleo-creștine. Astfel prezența acestor ierarhi aproape la toate cele șapte Sinoade ecumenice, dintre anii 325—787, a fost prilej ca daco-romanii creștini să rămîna ortodocși și nici o erezie a vremii să nu-i atingă și nici să le slăbească unitatea.

E cunoscută, pe lângă existența numeroșilor martiri localnici, și a multor urme de basilici de pretutindeni, și originea „scitică” (dobrogeană) a teologilor de limbă latină Ioan Cassian (— 435) și Dionisiu cel Mic (— 545), activi în Occident, precum și activitatea misionară a centrului bizantin ortodox de la Sucidava, Celeiul de la revărsarea Oltului în Dunăre. E cunoscut aici chiar cu numele preotului Lukonochos fiul lui Lykatios, de pe timpul împăratului Justinian (— 565), supranumit și el „Restitutor Daciarum”, ca și Constantin cel Mare. Era cadrul „latinității bizantine”.

Migratorii din secolele IV—VII au împins populația autohtonă spre dealuri, dar ei nu au creat o civilizație locală, așa că ceea ce acum se descoperă arheologic provine de la autohtonii. Migratorii chiar au sprijinit, indirect, încheierea unității etnice și creștinești a autohtonilor, românii, ca să se deosebească aceștia de cei care „erau în trecere”. Chiar „cloșca cu pui” nu este un produs străin, ci a fost realizată cu tiparele locale de la Budureasca, jud. Vrancea, și numai a fost în posesia unui șef ostrogot.

Pentru latinitatea daco-romană stau dovadă atît cuvintele „torna, torna fratre” rostite de un daco-roman dobrogean, în sec. VII, precum și inscripția „Petre” de pe un vas grecesc de la Capidava, ceva mai tîrziu. Totuși în extern localnici nu erau cunoscuți ca „români”, ci după variate denumiri; astfel teologul britanic Beda Venerabilul (— 735) știa de „Tomis” și de „Daci” (Migne Patrol. latina vol. 90, col. 450 AB), deși în izvoarele bizantine, slavone, germanice și apoi maghiare, românii erau numiți „vlahi, blachi, volochi”.

Trecerea slavilor prin regiunile vechii Dacii, începînd din sec. VI, a găsit poporul român deja format etnic și limbistic, cu deplină structură gramaticală latină și cu fondul limbistic încheiat. Influența slavonă s-a mărginit numai la lexic, cuvinte. Era atît de puternică romanitatea „valahă”, încît chiar și slavii i-au suferit influența și, cei care au rămas în simbioza locală, s-au românizat, pentru că autohtonii aveau o cultură materială și spirituală superioară. Niciodată „slavii” nu s-au numit și nu erau confundați cu „valahii”, ci unde rămîneau slavi, acolo și așa erau numiți.

Astfel în sec. IX—X populația autohtonă, numită mereu „valahă”, era reprezentată unitar prin cultura arheologică „Bucov-Dridu”, care îmbrățișa toate regiunile Patriei noastre. Era deja „cultura românească”. În cadrul acestei culturi autohtone românești au apărut istorice și primele formații statale sau feudale, ca „țări” locale printre care sînt cunoscute pentru Transilvania și Dobrogea: voievodatul lui Menumorut din Biharia, voievodatul lui Gelu „Vlahul” de la Dăbîca, al lui Glad-Vlad din Banat, al necunoscutului jude de la Alba Iulia, aflîndu-se acolo fundamente de biserică bizantină — poate episcopală din sec. IX, și a judeului Demetrios din Dobrogea.

Astfel poporul român, unitar în etnicitate, limbă și credință ortodoxă, intra nu numai în istoria sa proprie, a regiunii est-europene ci și în istoria general europeană.

Pr. prof. M. Șesan

Independența, aspirație de veacuri a poporului român

Războiul pentru Independență din 1877—1878 marchează un moment deosebit de important în procesul de formare a României și a unității de stat a poporului român, având o îndepărtată geneză întipărită în conștiința maselor. Încă în perioada daco-romană, nașterea noului popor se realizează pe teritoriul marilor bătălii și înclăștarilor hotărâtoare, pentru ca apoi pe fiecare treaptă a istoriei aspirația de independență națională să se înscrie în contextul permanentelor legături dintre românii dintr-o parte și alta a versantului carpatic despărțiți prin granițe arbitrare mai multe secole. Fiecare episod din istoria națională explică și constituie geneză pentru marile evenimente de la 1877.

Negru Vodă. Personaj încrustat în istoria noastră prin puternica tradiție populară baladestă („Mășterul Manole” este doar un exemplu), Negru Vodă întruchipează evident în genericul onomastic expresia biografică a mai multor voievozi români, care prin fapte și realizări s-au înscris în conștiința poporului și în tradiția folclorică, dar de fiecare dată legat de întemeierea Țării Românești. Ca atare, nu ne surprinde că numele său este identificat cu cel al întemeietorului Țării Românești întocmai cum Dragoș era al Moldovei.

Multe din lucrări îl identifică pe Negru Vodă cu Radu I (1374—1382) devenit pentru mulți Radu Negru, ctitor al Mănăstirii Cozia și Cotmeana, dar cel mai adesea a fost identificat cu Basarab I (1322—1352), în domnia căruia țara a cunoscut o perioadă de prosperitate economică, ca urmare a victoriei împotriva tătarilor (1325—1328), pentru ca în cele mai noi materiale să se creadă că este chiar Seneslau.

Pe oricare treaptă a istoriei prezența lui Negru Vodă simbolizează aspirație de libertate și independență și numele său este înscris în contextul legăturilor cu Transilvania. Nu fără semnificație tradiția și dovezile documentare îi stabilesc acestuia origini transilvănene, un tânăr frumos din Țara Făgărașului, care întocmai ca în basme străbate munții și se stabilește la Cîmpulung. Ba mai mult, Dragoș, unul dintre căpitaniii lui, întemeietor al statului Dragoslavele din Muscel, pe moșia primită de la domn, vine tot din Transilvania prin pasul Branului.

Un ultim argument ni-l oferă trăsăturile arhitectonice asemănătoare ale străvechilor biserici atribuite lui Negru Vodă. Astfel, la Breaza (la nord de Munții Făgăraș) se găsește o fortificație căreia i se spune „Cetatea lui Negru Vodă”, cetate identică cu cele din Țara Românească (Curtea de Argeș și Cîmpulung), fără ezitări legată de numele lui Negru Vodă atît prin arhitectură, cît și prin ceramică sau numismatică din secolul al XIII-lea. La rîndul lor ele sînt aidoma cetăților românești din Țara Birsei. Numai așa se pot explica posesiunile de totdeauna ale domnilor munteni în Transilvania cît și titulatura acestora ca stăpîni „peste părțile de peste munți”.

Construcția inițială din lemn a străvechii biserici ortodoxe din Șcheii-Brașovului o atribuim astăzi tot lui Negru Vodă, care pentru a o putea păstra și a i se recunoaște drept ctitorie, este nevoit să ofere cetății Brașov muntele Postăvarul. Faptele sînt consemnate în cronicile oficiale săsești care menționează în plus că portretul său „este zugrăvit în biserica valahă din Șchei”.

Faptul că înseși cronicile oficiale săsești menționează aceste adevăruri, păstrate și în tradiția locală, ne convinge asupra unor noi concluzii: Biserica „Sf. Nicolae” din Șcheii-Brașov, își are originea mult mai îndepărtată, iar la 1399, cînd Papa Bonifaciu al IX-lea emite o bulă papală pentru a o desființa, biserica avea o puternică tradiție ortodoxă. Pe de altă parte, primul ctitor al bisericii din lemn trebuie socotit Negru Vodă, al cărui nume a fost cu siguranță consemnat într-un vechi pomelnic al bisericii de lemn, astăzi pierdut, alături de Laiotă Basarab, Vlad Călugărușul etc., care s-au dovedit a fi ctitori ai acestei biserici înaintea celei din piatră.

Ceea ce ne convinge mai mult asupra contribuției aduse de Negru Vodă ca și ctitor al bisericii din Șchei este faptul că, cu prilejul noilor lucrări arheologice la temelia bisericii de piatră (sec. XIV) s-au găsit rămășițe ale bisericii de lemn întocmai cum s-a petrecut cu toate bisericile ridicate de acest voievod, cum de altfel consemnează și balada mai sus amintită. Deci, vechea biserică de lemn nu este la 30 m sud, ci chiar

sub temelia celei de piatră, de unde abia în secolul al XIV-lea a fost strămutată la 30 m sud.

Ca atare, lui Negru Vodă, indiferent de întruchiparea pe care o primește (Basarab I, Radu I, Corvin, Seneslau) alături de biserica Tismana, a Baraților și mănăstirii din Cîmpulung, cît și a

Cu privire la pocăință

În Sf. Evanghelie de la Matei (cap. 4, v. 12-17) care se citește în Duminică după Botezul Domnului, ni se spune că după ispitirea din pustie, Mîntuitorul, auzind că Sf. Ioan Botezătorul a fost întemnițat, a plecat în Galileia, a părăsit Nazaretul și a venit de a locuit în Capernaum lângă mare, în hotarele lui Zabulon și ale lui Neftalim, ca să se împlinească ce s-a zis prin Isaia Proorocul (9, 1): „Pămîntul lui Zabulon și pămîntul lui Neftalim spre mare, dincolo de Iordan, Galileia neamurilor; poporul care stătea întru întuneric a văzut lumină și celor ce ședeau în latura și în umbra morții lumină le-a răsărit.”

Sf. Evanghelie ne spune în continuare că: „De atunci a început Iisus să propovăduiască și să spună: Pocăiți-vă că s-a apropiat împărăția cerurilor” (v. 17).

Dacă aruncăm o privire cît de sumară asupra acestor cuvinte vedem că ele sînt asemănătoare cu cele rostite de Sf. Ioan Botezătorul în pustia Iudeii (Matei 3, 2). Mîntuitorul și Sf. Ioan Botezătorul propovăduiesc pocăința, avînd în vedere apropiata împărăție a cerurilor. Prin acestea Mîntuitorul recunoaște ca bună și adevărată propovăduirea lui Ioan. Cuvîntul pocăință înseamnă transformarea sufletului, convertire, reînnoirea lăuntrică, răsturnarea vieții, schimbarea sentimentelor, a judecăților, a gîndurilor. Cel pocăit este cel care vede răutatea faptelor săvîrșite, le regretă și se întoarce la calea cea bună, la cunoașterea și împlinirea voii lui Dumnezeu. Cuvîntul „pocăință” a răsunat în sufletele celor ce îl ascultau pe Mîntuitorul ca un zîmber al cerului, ca stropi de ploaie binecuvîntată peste sufletele lor însetate de adevăr și de dreptate.

În descoperirea Vechiului Testament, ideea despre pocăință are un rol foarte important, fiind strîns legată de ideea legămîntului pe care Dumnezeu l-a făcut cu poporul lui Israel. Chemările lui Dumnezeu adresate poporului evreu trebuiau să-și aibă ca urmare întoarcerea la Dumnezeu, o lucrare de pocăință și de părăsire de rău pentru păcate. Pocăința care trebuie să se manifeste prin întoarcerea cu toată inima la Domnul trebuie să aibă ca rezultat schimbarea totală a vieții.

Cele mai mișcătoare și mai frumoase forme de pocăință a sufletelor după Dumnezeu pe care l-au pierdut prin păcate și fărâdelegi, le aflăm în Psalmi. Psalmii de pocăință sînt strigarea sufletului credinciosului către Dumnezeu, recunoscîndu-și greșeala și invocînd iubirea cea fără de margini a Lui, care nu vrea moartea păcătosului ci să se întoarcă și să fie viu. Chiar în această iubire a lui Dumnezeu aflăm începutul pocăinței și mărturisirii.

Din cărțile Noului Testament știm că Iisus a venit spre a chema pe cei păcătoși la pocăință: „N-am venit să chem pe cei drepiți, ci pe cei păcătoși la pocăință” (Luca 3, 52). Pocăința în Noul Testament e necesară pentru oricine vrea să participe la darurile mîntuirii. De aceea Sf. Petru îl și îndeamnă pe Simon Magul la pocăință, cînd îi zice: „Pocăiește-te deci de această răutate și te roagă lui Dumnezeu, doară ți se va ierta cugetul inimii tale” (F. Ap. 2, 23).

Pocăința își avea încă de la începuturile vieții creștine o importanță deosebită. Aceași importanță trebuie să o aibă pocăința în viața creștină din toate timpurile. Nu ne putem închipui viața creștină fără pocăință și fără mărturisirea păcatelor. În Noul Testament aflăm nenumărate exemple de pocăință și de recunoașterea păcătoșeniei.

Sf. Apostol Petru, după pescuirea minunată, se recunoaște păcătos, zicîndu-i Mîntuitorului: „Ieși de la mine, Doamne, că sînt om păcătos” (Luca 5, 8).

Fiul risipitor se recunoaște păcătos înaintea tatălui său cînd îi zice: „Tată, am greșit la cer și înaintea ta și nu mai sînt vrednic să mă numesc fiul tău” (Ioan 15, 21).

Mișcătoare este pocăința lui Zahau așa cum ne este prezentată în Evanghelia Sf. Luca, cap. 19, v. 5—9.

celeii domnești de la Curtea de Argeș, trebuie să-i atribuim și biserica de lemn din Șcheii Brașovului, care în decursul veacurilor a înscris pagini valoroase de ortodoxie cu prerogative de libertate și independență, iar Negru Vodă pe meleagurile Șcheilor realizează un prim pas spre libertatea și independența românilor transilvăneni din mijlocul cărora provenea.

Prof. Vasile Oltean

Mîntuitorul nostru Iisus Hristos n-a îngăduit ca după păcat sufletul să fie definitiv condamnat, ci a lăsat mijlocul pentru a-i vindeca rănile, instiind această Sf. Taină, care pe drept cuvînt poate fi numită adîncul bogăției și al milei lui Dumnezeu. Din acest motiv cuvîntul pocăință poate fi întrebuițat în două feluri: ca virtute a pocăinței și ca Taină a Pocăinței. Prin virtutea pocăinței înțelegem acel dar al lui Dumnezeu prin care noi urîm păcatele săvîrșite, cu hotărîrea tare de a nu le mai săvîrși în viitor.

Taina Pocăinței este o taină a Legii Noi, instituită de Domnul nostru Iisus Hristos, prin care se iartă — prin dezlegarea preotului — păcatele pe care le-a săvîrșit creștinul după Botez. Prin ea se varsă din nou harul sfinților în sufletul curățit de păcate și i se dă liniștea și pacea de care are lipsă.

Sf. Evanghelist Matei (18, 18) ne spune că Mîntuitorul, înainte de Patimile și Moartea Sa, a făgăduit Sfinților Apostoli că le va da puterea deplină de a lega și dezlega păcatele, cînd le-a spus: „Adevăr grăiesc vouă: Orice veți lega pe pămînt, vor fi legate și în cer, și orice veți dezlega pe pămînt vor fi dezlegate și în cer.”

Sf. Evanghelist Ioan ne descrie modul și timpul în care Mîntuitorul a împlinit această făgăduință. În cap. 20 din Evanghelia sa ne spune că după înviere, cînd s-a înserat, în ziua aceea, întîia din săptămîină, a venit Iisus și a stat în mijlocul ucenicilor și le-a zis: „Pace vouă!” Apoi le-a arătat mîinile și coasta Sa și a zis: „Luați Duh Sfînt cărora veți ierta păcatele, le vor fi iertate și cărora le veți ținea, vor fi ținute” (v. 25).

Prin aceste cuvinte Mîntuitorul a instituit cu adevărat Sf. Taină a Pocăinței în scopul iertării păcatelor. Sfinții Apostoli primesc puterea de a lega și dezlega păcatele, iar de la Apostoli, această putere a trecut la episcopi ca urmași ai Apostolilor, iar aceștia la rîndul lor o transmit preoților prin hirotonie.

Păcătoșii tuturor timpurilor au făcut pocăință și și-au mărturisit păcatele lor, după cuvîntul Sf. Ioan: „Dacă mărturisim păcatele noastre, El este credincios și drept, ca să ne ierte păcatele și să ne curățească pe noi de toată nedreptatea” (I Ioan 1, 9).

În toate timpurile a existat în Biserică Sf. Taină a Mărturisirii. Numai pocăința, al cărui rod este spovedania, poate alina suferințele cele tainuite ale sufletului nostru. Atît de fericit se simte sufletul nostru după o spovedanie bine făcută!

Păcatul este lepra sufletului. Să lepădăm deci această boală grea din ființa noastră, dînd astfel ascultare chemării pe care Mîntuitorul ne-o face și în Evanghelia ce s-a citit în Duminică de după Botezul Domnului.

Pr. prof. Al. Moisiu

Din învățăturile Sf. Ioan Gură de Aur

— Să devenim stăpîni pe noi înșine, iar podoba-lele dinafară să le strămutăm înăuntru, adică în sufletul nostru.

(Omilia XII la Romani)

— Să fugim de relele cele mici, pentru că din cele mici se nasc cele mari. Tot așa cresc și boalele trupesti, cînd cele mici sau începutul boalei este nebagat de seamă.

(Omilia XIII la Romani)

— Aceasta înseamnă a fi duhovnicesc, a îndepărta toate păcatele.

— Unde este un ipostaz al Treimii, acolo este Treimea întreagă, pentru că Treimea este nedespărțită în Sine și unită în mod desăvîrșit.

(Omilia XIV la Romani)

— Multe datorăm noi trupului, de pildă a-l hrăni, a-l îngriji, a-l repauza, a-l căuta de boale, a-l îmbrăca și a-l sluji în multe trebuințe.

(Omilia XV la Romani)

I N F O R M A T I I

● În 6 august 1976, „Schimbarea la Față”, a fost prăznuit hramul bisericii mănăstirești „Săraca” — Șemlacul Mic din protopopiatul Deta. Valoroș monument istoric, acestui sfânt locaș i-a fost de curînd restaurată pictura murală așa încît atît exteriorul cît și interiorul ei se prezintă îngrijit, îndemnînd la reculegere și pietate.

Sosirea Î.P.S. Mitropolit Nicolae al Banatului a fost așteptată de soborul preoților și de credincioși, după care a început Sf. Liturghie, în cadrul căreia credincioșii dinaintea pregătiți s-au împărțit.

În predica rostită, Înalțul Ierarh s-a referit la progresul duhovnicesc pe care se cuvine să-l realizeze orice creștin pentru ca, tinzînd spre desăvîșire, să contribuie la continua transformare în bine a vieții de fiecare zi.

● Din încredințarea Î.P.S. Mitropolit Nicolae al Banatului, P.S. Episcop-vicar Timotei Lugojanul a participat la sărbătorirea hramului bisericii „Adormirea Maicii Domnului” din Lugoj, care a însemnat pentru credincioșii bisericii și împlinirea a 210 ani de la înnoșirea ei pe locul unde odinioară a existat o altă venerabilă biserică.

● În 29 august 1976, praznicul „Tăierii capului Sf. Ioan Botezătorul”, s-a prăznuit hramul Mănăstirii Timișeni, cinstită ca de obicei cu prezența Î.P.S. Mitropolit Nicolae al Banatului. Potrivit programului dinaintea stabilit, s-au săvîșit serviciile religioase obișnuite presărate cu citiri din cărțile sfinte, predici și cîntări bisericești. Punctul culminant l-a constituit Sf. Liturghie arhierască, în cadrul căreia numeroși credincioși prezenți au primit Sfînta Cuminecătură.

● Miercuri, 1 septembrie 1976, P.S. Episcop Visarion al Aradului a slujit Sf. Liturghie arhierască la Mănăstirea Sf. Simion Stîlpmnic din Arad-Gai, cu care prilej trei viețuitoare au primit calitatea de rasofoare.

În Duminicile din 5, 12, 19 și 26 septembrie 1976, P.S. Sa a slujit în catedrala episcopală din Arad, hirotonind de fiecare dată candidați la preoție dintre absolvenții de Institut și seminar teologic.

De asemenea, în cursul lunilor septembrie și octombrie 1976 P.S. Visarion a cercetat parohiile: Pincota, Păuliș, Lipova, Șoimuș și Cladova — prot. Lipova, Dezna, Agrișul, Mare și Tant — prot. Ineu, precum și parohiile din orașul Hunedoara.

● La 8 septembrie 1976, de sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului, P.S. Episcop Vasile al Oradiei, însoțit de P.C. pâr. Ioan Gagi, directorul Administrației Patriarhale și de P.C. pr. Ilie Feier, secretar eparhial — a făcut o vizitație canonică la parohia Homorog, prot. Oradea, cu ocazia hramului acestei biserici monument istoric, care a împlinit 140 ani de la zidire. Este păstorită de 10 ani de preotul Gheorghe Nemeș, care a înființat și o colecție de obiecte de artă, bisericești și de uz gospodăresc, din localitate și din zonă. Cu acest prilej, a fost distins cu rangul de „iconom”.

● Sub președinția Î.P.S. Mitropolit Nicolae al Banatului, în ziua de 11 septembrie 1976 a avut loc, în noua sală de ședințe a Centrului eparhial, o întrunire a cercului de studii.

În cuvîntul de deschidere Înalțul Prea Sfinția Sa s-a referit la nevoia cunoașterii trecutului nostru istoric, la importanța pe care acesta o prezintă pentru cultivarea virtuților care împodobesc pe adevăratul credincios al Bisericii și cetățean al patriei.

A luat apoi cuvîntul domnul prof. Ioan D. Suciu, cercetător istoric, care a prezentat tema: „Contribuții la problema continuității: castrul Timiș”. În prezentarea făcută, reputatul cercetător și-a argumentat variat și interesant ideea potrivit căreia Timișoara de astăzi este Tibiscumul de altădată, vechi castru și centru episcopal.

Au luat cuvîntul, pe marginea celor expuse de referenți, d-l dr. T. Dejeu, d-l prof. V. Vădeanu, P.C. pr. Ion B. Mureșianu și d-l prof. C. Rudneanu, care au apreciat valoarea și importanța datelor prezentate în contextul preocupărilor dedicate demonstrării vechimii și continuității poporului nostru pe aceste meleaguri.

În încheierea ședinței, Înalțul Prea Sfinția Sa a mulțumit atît referenților pentru importanța contribuție în cadrul cercului de studii, cît și celor ce au luat cuvîntul, apreciînd că teza ce s-a prezentat și susținut a dat noi impulsuri și sugestii cercetărilor în această direcție, care, desigur, vor însemna tot atîtea contribuții valoroase.

● Duminică, 19 septembrie 1976, P.S. Episcop Vasile al Oradiei a săvîșit sfințirea bisericii din filia Gălășeni, aparținătoare de parohia Călătea, protopopiatul Oradea, zidită între anii 1970—1976, fiind păstorită de tînărul preot Ion Stuparu.

Duminică, 26 septembrie 1976, P.S. Sa a săvîșit sfințirea bisericii noi din filia Scărișoara Nouă, aparținătoare de parohia Resighea, protopopiatul Carei, zidită între anii 1938—1976, fiind păstorită de preotul Vasile Sabău, care a fost distins cu rangul de „sachelar”.

● La 1 octombrie 1976, praznicul Acoperămîntului Maicii Domnului și hramul paraclisului „Călugăra” — Ciclova Montană, protopopiatul Oravița, Prea Sfințitul Episcop-vicar Timotei Lugojanul, însoțit de P.C. pr. Ioan Blaj, a poposit în mijlocul obștei și credincioșilor adunați aci.

Purtînd binecuvîntarea Întîistătorului eparhiei, Prea Sfinția Sa a săvîșit Sf. Liturghie în cadrul căreia a hirotonit, la momentele potrivite, întru preot pe Vichentie Molin, numit la parohia Vranuiș, prot. Oravița, și întru diacon pe Ioan Sitea, numit la parohia Ezeriș, prot. Reșița.

În drumul reîntoarcerii spre Timișoara, Prea Sfințitul Episcop-vicar Timotei a vizitat parohia Vărădia, importantă pentru trecutul ei istoric.

● Duminică, 3 octombrie 1976, însoțit de P.C. pr. P. Deheleanu, P.S. Episcop Visarion al Aradului a săvîșit sfințirea bisericii din parohia Julita, prot. Lipova, la care s-au executat lucrări de reparații capitale, prin grija C. pr. paroh I. Bunescu, distins cu rangul de iconom-stavrofor.

● Tot Duminică, 3 octombrie 1976, a avut loc deschiderea festivă a cursurilor la Seminarul teologic din Caransebeș. Cu acest prilej, P.S. Episcop-vicar Timotei Lugojanul a săvîșit Sf. Liturghie arhierască, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, între care P.C. pr. V. Bărbuș, vicar la Episcopia Aradului, și P.C. cons. C. Comșulea.

În sala festivă, elevii seminariști au susținut apoi un reușit program artistic, după care a luat cuvîntul P.C. diac. Dorin Jacotă, directorul seminarului, iar la sfîrșit P.S. Episcop-vicar Timotei, care, în numele conducerii Eparhiilor care trimit elevi la acest seminar, a dat cuvenitele îndrumări elevilor seminariști și corpului profesoral pentru o cît mai rodnică lucrare a Seminarului teologic din Caransebeș.

● În prezența Î.P.S. Arhiepiscop Teofil al Vadului, Feleacului și Clujului, a P.S. Episcop-vicar Iustinian Maramureșanul, a P.C. cons. M. Colotelo (Sibiu), a P.C. prof. univ. I. G. Coman, a corpului profesoral și, desigur, a elevilor seminariști, luni, 4 octombrie 1976, a avut loc deschiderea festivă a cursurilor noului an școlar 1976/77 la Seminarul teologic din Cluj-Napoca.

Era de față d-l prof. dr. Geréb Paul din partea Institutului Teologic Protestant Unic din Cluj-Napoca.

După un scurt dar reușit program artistic, o cuvîntare adresată momentului a rostit P.C. dir. I. Brie.

Plecînd de la unele versete biblice, Î.P.S. Arhiepiscop Teofil, în cuvîntarea rostită, a zăbovit cu deosebire asupra înțelesului expresiei scripturistice a „umblării cu Dumnezeu”, care trebuie să caracterizeze și pe elevii seminariști.

Au vorbit de asemenea P.S. Episcop-vicar Iustinian, P.C. cons. M. Colotelo, ca delegat al Î.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, precum și P.C. prof. I. G. Coman, aflat în acele zile în Cluj-Napoca.

● Duminică, 3 octombrie 1976, P.S. Episcop Vasile al Oradiei a săvîșit sfințirea bisericii din filia Valea Seacă, aparținătoare de parohia Bocicau, prot. Satu Mare, păstorită de P. cuv. arhim. Dr. Augustin Paul, vicar eparhial i. r.

Duminică, 10 octombrie 1976, P.S. Sa a săvîșit slujba de binecuvîntare a lucrărilor de înnoire a bisericii din parohia Buciumi, prot. Zalău, care a fost îmbrăcată într-o foarte reușită pictură prin grija C. pr. St. Răcășanu și jertfelnicia credincioșilor.

● În zilele de 7 și 8 octombrie 1976, la Centrul arhiepiscopesc Sibiu a avut loc o consfătuire de lucru cu P.C. protopopi din Arhiepiscopie și cadrele de conducere, desfășurată sub conducerea Î.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului.

● Duminică, 17 octombrie 1976, P.S. Episcop Visarion al Aradului, însoțit de P.C. cons. E. Roman, a sfințit biserica din parohia Rănuș, prot. Ineu, care a fost îmbrăcată într-o frumoasă pictură prin grija preotului paroh I. Condea, distins cu rangul de sachelar.

● Preoții din întreaga eparhie a Aradului au sărbătorit, în 21 octombrie 1976, pomenirea Cuviosului Mucenic și Mărturisitor Visarion Sarai ziua numelui P.S. Episcop Visarion al Aradului. Cu prilejul acestui eveniment preoții din Arad, din raza orașului și împrejurimi, împreună cu P.C. protopopi din eparhie și cu angajații Centrului eparhial, s-au adunat în capela de la reședință, unde s-a oficiat un Te-Deum.

Studentii teologi la strîngerea recoltei

Din darul lui Dumnezeu și datorită hărniciei pilduitoare a celor ce trudesc pe ogoare, în anul acesta am avut parte de o recoltă îmbelșugată pe tot întinsul țării.

Strîngerea la timp și fără pierderi a roadelor pămîntului a necesitat efort în cadrul căruia s-au încadrat toți cetățenii.

Studentii Institutului Teologic Universitar din Sibiu au dat în această privință un exemplu de patriotism, participînd intens la strîngerea recoltei și la punerea ei la adăpost de eventuale intemperii.

La mijlocul lunii octombrie a. c., ei au realizat nu mai puțin de 6.590 zile de muncă patriotică.

Studentii noștri în teologie au fost îndrumați și călăuziți pe teren, în eforturile lor, de specialiști agrotehnici, de cadre didactice (profesori, lectori, asistenți) și educative (spirituali), — precum și de alți angajați ai Institutului. La Cîrțișoara și Mier-

Studentii teologi la strîngerea cartofilor

curea Sibiului, la Șeica Mare și Șalcău, ei au dat o prețioasă mîină de ajutor la recoltarea merelor și strugurilor, a cartofilor și porumbului. Unitățile agricole care s-au bucurat de sprijinul lor prețios la strîngerea roadelor și-au exprimat deplina mulțumire și caldă recunoștință.

Organizatorul acestei acțiuni a fost P.C. profesor dr. Constantin Voicu. I s-a asociat cu elan, îndată după intrarea sa în funcțiune, noul rector al Institutului, P.C. prof. dr. Grigorie Marcu.

În ziua de sîmbătă, 23 octombrie 1976, Arhiepiscopul nostru, Î.P.S. Sa Mitropolit Nicolae al Ardealului a vizitat la locul de muncă patriotică pe studenții teologi care recoltau cartofi la Cîrțișoara. Î.P.S. Sa era însoțit de P.C. rector Grigorie Marcu și de P.C. consilier cultural Gheorghe Papuc. Vizita Înalțului Ierarh a făcut o deosebită impresie asupra studenților teologi activi pe „șantierul” agricol de la Cîrțișoara. Cu acest prilej, Î.P.S. Sa a vizitat și biserica monument istoric din parohia Streza Cîrțișoara, păstorită de C. pr. L. Scorobet.

Imaginea atașată acestei relatări este concludentă. Rep.

P.S. Episcop Visarion era însoțit de P.S. Episcop-vicar Timotei Lugojanul, sosit în Arad la această sărbătorire.

În numele preoților din Eparhie și a celor prezenți a vorbit P.C. prot. Vitalie Pereteatcu (Lipova), care a făcut P.S. Sale urări de sănătate și bogate roade în lucrarea arhierască.

În numele Î.P.S. Mitropolit Nicolae al Banatului, al său personal și al întregii Mitropolii a Banatului, P.S. Episcop-vicar Timotei a adus mesajul de dragoste, prețuire și de stimă pentru Prea Sfințitul Episcop Visarion și a urat Prea Sfinției Sale activitate rodnică, pentru binele Eparhiei Aradului, pentru sporirea prestigiului Bisericii Ortodoxe Române, patriei noastre, Republica Socialistă România.

Mulțumind pentru urările făcute, P.S. Episcop Visarion a rugat să reverse harurile Sale cerești asupra Bisericii și Patriei noastre, asupra întregii lumi.

Festivitatea s-a încheiat cu o recepție dată de Prea Sfinția Sa în sala de festivități a reședinței eparhiale.

Mulțumesc călduros preoților și credincioșilor pentru felicitările trimise cu prilejul zilei onomastice — Sf. Ierarh Nicolae, precum și cu prilejul Sfințelor Sărbători ale Nașterii Domnului, Anului Nou și Bobotezei.

Urez tuturor sănătate, pace, bucurie și bună sporire în activitatea de slujire a Bisericii strămoșești și de propășire a Patriei noastre scumpe, România socialistă.

† NICOLAE
Mitropolitul Ardealului

LOCURI ÎNSEMNAȚE

Țară, îmbrăcată în frumusețe, nemăintîlnită frumusețe, pămîntul tău, neobosit pârtaș, are o memorie vie, consolidată într-o istorie îndelungată.

Oamenii, cărora te dăruie ca să ți se dăruie, s-au îmbogățit din bogățiile tale și te-au îmbogățit; aici crescuți au lăsat semnele lor tari, și memoria ta fără oboseală le-a însemnat; și le aduci aminte.

Muzeu viu — la care venim ca la o școală să cunoaștem trecutul falnic și să-l prețuim, să înțelegem timpul acesta și să-l prețuim. Mesajul tău — din toate colțurile tale — în fiecare firicel răsărit; la orice vreme ce ne cuprinde avem sfatul tău sincer, îndemnul, chemarea, pentru că tu ne preînchipuie. Moșii noștri te-au iubit — ca pămînt al țării. Noi te iubim.

Și sînt locuri în cuprinsul tău care au devenit ochi mari de aducere-aminte, la care se fac pelegrinaje și în care simțim că te cunoaștem mai bine ca să ne cunoaștem mai bine — și oricine vrea să ne cunoască mai bine, aici facem cunoștință, ne prezentăm într-un prezent măreț, avînd un trecut tot atît de măreț.

Asemenea celorlalte Eparhii, Arhiepiscopia Sibiului are în cuprinsul ei bogate locuri, unde se ține veșnic aprins un foc sacru de aducere-aminte. Dintre acestea trei sînt mai însemnate:

Mănăstirea brâncovenească de la Sîmbăta de Sus, care are întipărită în memoria ei semnele domnești ale martirului Constantin Brâncoveanu, murit pentru Lege și țară. Înviorată azi, într-un loc de o nemaipomenită frumusețe, își primește vizitatorii plină de căldură ortodoxă românească. În acest an — care s-a scurs — a fost vizitată de peste 54.500 români și străini. Peste 20.000 vizitatori străini au venit să cunoască frumusețea și istoria concentrată în acest loc de la poalele Munților Făgăraș.

Biserica — monument istoric și colecția de icoane pe sticlă de la Sibiel, jud. Sibiu — conține adevărată comoară de sensibilitate creștinească, semnificînd geniul românesc creator, de o frumusețe nebănuită; acest popor care a creat Miorița, din care s-au născut Eminescu și Brâncuși.

Deși cifrele obosec și nu sînt totdeauna concludente, totuși oferă o imagine simplă, expresivă — fapt pentru care nu le ocolim. Peste 6.800 vizitatori au trecut pragul acestui așezămînt îmbogățit sufletește; dintre care circa 3.500 străini din peste 30 de țări din Europa și din alte continente. Pentru o mai exactă prezentare a bogățiilor descoperite aici de vizitatori extragem cîteva însemnări din Cartea de Aur: „Colecția de icoane pe sticlă este foarte frumoasă. În cele din urmă înlănțuie inima, spiritul, sufletul și înțelegerea tuturor oamenilor” (Grup din R. F. G.); „O colecție de icoane fantastică... o comoară în munte” (vizitatori din Spania); „M-am întîlnit aici cu duhul unei teologii populare exprimată de credincioși mărunți care au reținut din dogmele ei ceea ce sufletul lor au găsit ca echilibru și au redat pe sticlă o artă care cuprinde credința. Voi lua cu mine acest fel de a crede cu impresia că îmi dă răspuns la multe întrebări” (Prof. Pan Văndoros — Grecia); „Sîntem foarte fericiți că am putut vedea „cu ochii noștri” aceste comori a căror faimă s-a dus în lumea întreagă” (Cei 100 francezi prieteni ai României. Asociația Culturală Franco-Română din Vanchese — Franța).

De asemenea trebuie menționată vizita d-lui H. Morgan, președintele fundației „Ambasadorii prieteniei”, U. S. A., împreună cu soția și doi copii. Deosebit de încîntat de primirea ce i s-a făcut și de ce a găsit aici, la plecare, a scris în Cartea de Aur: „Pentru toți dragii noștri prieteni din Sibiel. Inima noastră întreagă e cuprinsă de mulțumiri și dragoste pentru bunătatea și ospitalitatea voastră. Ne vom aminti vizita noastră la voi. Nădejdea noastră este să ne întoarcem din nou și sîntem foarte fericiți că tinerii americani vor veni ca Ambasadorii ai Prieteniei și vor descoperi aici minunile și frumusețile României și ale poporului român.”

Nu peste multă vreme Sibielul a avut oaspeți grupul „Ambasadorii Prieteniei” care au scris în Cartea de Aur printre altele: „... Inimile noastre s-au încălzit lîngă popor, aici în acest sat. Într-adevăr, va rămîne în inimile noastre ca un loc cu totul deosebit...”

Complexul muzeistic de la biserica Sf. Nicolae din Schei-Brăsoș, de asemenea înscris pe banda memoriei lui un trecut falnic. Pe treptele de piatră se mai aud pașii lui Anton Pann și printre

ziduri parcă plutește muzica gingașă a lui Ciprian Porumbescu. În anul care s-a scurs a fost vizitat de peste 49.000 persoane; dintre care peste 19.000 străini care au rămas profund încîntați de acest așezămînt. Transcriem din Cartea de Aur cîteva impresii: „Emoționantă evocare a acestei prime școli românești a poporului simpatic și valoros, prietenii români. Cei care conservă pacea, prietenia frățească cu lumea întreagă” (A. Duchesne, directorul Muzeului regal al armelor din Bruxelles); „Națiune dirză, popor înțelept, istorie străveche, cultură strălucită, acestea sînt cele mai adînci sentimente după vizitarea acestui muzeu. Trăiască prietenia româno-chineză!” (scriitori din R. P. Chineză); „Am revăzut cu plăcere muzeul bisericii Sf. Nicolae din Schei și m-am bucurat de felul cum se valorifică comorile trecutului nostru românesc și creștinesc” († Vasile, Episcopul Oradiei) Președintele Uniunii Mondiale a Tineretului Democrat: „Cele mai amicale salutări pentru cei ce se îngrijesc de activitatea acestei prime școli de limbă română din partea întregului tineret al lumii, prieteni ai României”; „Acest muzeu este o autentică carte istorică a națiunii române. Delegația Partidului Muncii din Spania dorește din toată inima ca acest popor să aibă mai multe pagini de progres pentru pace și pentru ridicarea națiunii, pentru prietenia neîntreruptă româno-spaniolă, pentru libertate și socialism.” „Cu multă admirație și respect pentru realizările României Socialiste. Cunoșc politica ei socialistă și am avut posibilitatea să cunosc în acest muzeu istoria politică și culturală a poporului român unitar. Acestui centru cultural important îi datorăm cele mai adînci mulțumiri” (Ministrul culturii din Polonia).

Aceste cîteva ecouri, lîngă multe asemenea, sînt și ele un imbold în a cunoaște cît mai bine felurile valori moștenite de la înaintașii noștri, a le prețui, a le îmbogăți, a le duce mai departe și transmite autentice celor ce vin după noi.

C. Todeașă

24 ianuarie 1859-1977

(Continuare din pag. 1)

Să fim dară înțelepți și cumpătați întru toate, căci întru acestea stă toată mîntuirea noastră! Nu vorbe multe și mari, nu împerecheri și pîrtiniri, ci cu un gînd și o inimă, pentru folosul tuturor fărăosebire.

Moldo-românii de astăzi sînt toți tot una, ei au o origină, un sînge, o patrie, o istorie, o credință, un Dumnezeu! Să ne silim dar ca totdeauna să fim așa, ca să fim vii și ca să învieze întru noi iubita noastră patrie. Să ne întrecem numai prin lucrarea virtuților. Numai virtuțile și meritul să ne deosebească înaintea lui Dumnezeu și înaintea scumpei noastre nații.”

La alegerea domnitorului Cuza, același mitropolit a spus și aceste cuvinte:

„Această adunare, menită pentru a fi legislativă, se găsește întrunită astăzi numai spre alegerea domnului țării. Nu mă îndoiesc, iubii mei compatrioți, că fiecare din D-voastră prețuiește cît de importantă este această operație și în ce grad viitorul țării se află legat de rezultatul ei. Mai înainte de a pași în lucrare, eu rog pe milostivul Dumnezeu ca să ne lumineze și să ne povățuiască, spre a nemeri cu ale noastre voturi pe acela din candidați, carele mai mult merită încrederea obștească și ale căruia legături cu țara încheazăsluiesc mai mult priincioasele cugetări ale sale către compatrioți.”

Unirea deci din 1859, așa cum declara la timpul său marele patriot și istoric M. Kogălniceanu, „e actul energic al întregii națiuni române. Unirea, națiunea a făcut-o”.

Tot prin voință populară, această Unire s-a desăvîrșit în Decembrie 1918, iar fiii de astăzi ai Patriei, fără nici o deosebire, egali în drepturi și îndatoriri, prin munca lor sîrguincioasă fac ca România socialistă — țară liberă și independentă, stăpînă pe soarta și avîntul său — să înflorească tot mai mult, fac ca bunul ei nume să crească neconținut în lume.

T.

Sfințirea bisericii din Bățanii Mari, prot. Sf. Gheorghe

Duminică, 3 octombrie 1976, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, însoțit de P. C. vicar Traian Belascu și P. C. consilierii M. Colotelo și Gh. Papuc, a săvîrșit slujba de sfințire a bisericii din parohia Bățanii Mari, prot. Sf. Gheorghe, căreia i s-au făcut reparații capitale.

Cuvînt de bun venit a rostit P. C. prot. P. Dumbravă (Sf. Gheorghe).

Răspunsurile au fost date de un cor restrîns al studenților teologi.

În timpul Sf. Liturghii au fost hirotoniți tinerii teologi Goja Nicolae întru preot și Puchi Gheorghe întru diacon.

Predica zilei a fost rostită de P. C. vicar Traian Belascu.

Un scurt cuvînt a rostit și parohul local, pr. Ion Constantin, distins cu rangul de „sachelar”. P. C. Sa a făcut o dare de seamă asupra lucrărilor ce s-au executat și a adresat mulțumiri I. P. S. Mitropolit pentru sprijinul acordat.

După terminarea Sf. Liturghii a rostit un scurt cuvînt d-l Berețki László, pastorul bisericii reformate din localitate, care a fost prezent în sf. biserică, la Sf. Liturghie, exprimîndu-și bucuria de a fi la această sărbătoare, subliniind totodată binefacerea ecumenismului local, care contribuie la unitatea spirituală a credincioșilor și a poporului în general.

În cuvîntul rostit, I. P. S. Mitropolit Nicolae a stăruit asupra frumuseții învățaturii creștine, despre viața și datoriile omului, jertfelnicia credincioșilor pentru sf. biserică, precum și roadele minunate pe plan religios, social și patriotic ale dragostei, bunătății și ale înfrățirii între oameni.

Credincioșii parohiei Bățanii Mari vor păstra neștersă în inimile lor bucuria acestor evenimente înălțătoare pe care le-au trăit împreună cu Arhipăstorul lor în această zi binecuvîntată de Dumnezeu.

În după-amiaza aceleiași zile, I. P. S. Mitropolit a vizitat biserica reformată și capela romano-catolică din localitate.

Către seară, I. P. S. Sa a venit în parohia Aita Seacă din același protopopiat, unde a slujit vecernia și a binecuvîntat biserica, căreia de asemenea i s-au făcut reparații capitale.

După vecernie, P. C. cons. M. Colotelo a rostit un scurt cuvînt de învățătură, iar pr. paroh Gugu Aurel a prezentat o dare de seamă asupra lucrărilor executate.

Pastorul parohiei reformate din localitate, dl. Beke Tibor a rostit, în limba română, un frumos cuvînt cu caracter ecumenic.

A vorbit, exprimînd mulțumiri oaspeților, episcopul parohiei Aita Seacă, d-l Petru Groza.

Luînd cuvîntul, I. P. S. Mitropolit Nicolae s-a referit la importanța locașului de cult pentru viața creștinului. I. P. S. Sa a dat o înaltă apreciere celor care își iubesc Biserica și Patria.

În încheiere, I. P. S. Sa a înmînat acte de apreciere pr. paroh Gugu Aurel, episcopului Groza Petru și altor ostenitori pentru repararea și înfrumusețarea bisericii.

Și credincioșii din Aita Seacă, asemenea celor din Bățanii Mari, vor purta vie amintirea acestui popas arhieresc în parohia lor, cînd, împreună cu Arhipăstorul lor, au înălțat cîntări și rugăciuni de mulțumire lui Dumnezeu pentru toate binefacerea revărsate asupra noastră.

Participant

Vorbe înțelepte

— Ce se naște pe-ntuneric trebuie să se vadă la lumină.

— Numai miere zicînd, gura nu se îndulcește.

— Hainele nu fac pe om mai de treabă.

— Cei ce se potrivesc lesne se împrietenes.

— Banii nu aduc procopseală, ci procopseala aduce banii.

— Banul muncit nu se prăpădește.
— Cine n-are bătrîni să-și cumpere.
— Cîstește pe bătrîni, că și tu poți fi bătrîn.
— Beția este ușa tuturor rătăciilor.
— Cînd te va vedea (lumea) că ai intrat în cîrcumă, nu zice că ai intrat să te închini.
— Din gura omului bun vorbă rea nu iese niciodată.
— Cine știe carte, are patru ochi.
— Însoară-te pînă nu-ți trece vremea.